

dovolacím. Opožděná dovolací odpověď nemůže dojíti povšimnutí, náklady s ní spojené neslouží k účelné právní obraně a byl proto návrh na jich přisouzení zamítnut (§§ 41 a 50 c. ř. s.).

Čís. 118.

K obhajobě svéprávnosti proti odporovatelnému ještě soudnímu usnesení o uvalení opatrovnictví může si opatrovanec zřídit právního zástupce a vzít tím na sebe platný závazek k náhradě útrat zastupování.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1919, Rv II 86/19.)

Usnesením okresního soudu v Hranicích ze dne 20. července 1914 dán žalovaný Zdeněk B. pro slabomyslnost v opatrovnictví a Raimund C. ustanoven jeho opatrovníkem. Plnou mocí ze dne 27. července 1914 pověřil Zdeněk B. advokáta A. svým zastupováním a zavázal se, že nahradí mu útraty zastupování. Právní zástupce A. podal pak proti usnesení ze dne 20. července 1914 rekurs a proti potvrzujícímu usnesení dovolací rekurs, jenž rovněž minul se s úspěchem. Právoplatným usnesením opatrovnického soudu upraveny k návrhu advokáta A. proti opatrovanci B-ovi útraty řečeného zastupování na 204 K 15 h. Žalobu A-ovu na B. o zaplacení těchto útrat procesní soud první instance (okresní soud v Hranicích) zamítl, poněvadž uvalení opatrovnictví má ráz deklatorní, zjišťující pouze, že opatrovanec již před tím postrádal způsobilosti k právním činům. Odvolací soud (krajský soud v Novém Jičíně) uznal dle prosby žalobní, uváživ, že dne 27. července 1914 usnesení opatrovnického soudu o uvalení opatrovnictví nenabýlo ještě moci práva, žalovaný tudíž v této době nebyl zbaven svéprávnosti a ve sporu tvrzero nebylo, že by tehdy nebyl býval si vědom dosahu toho, co činí, a s to, následky svého jednání postřehnouti (§ 21 obč. zák.). Ostatně ponechává řád o zbavení svéprávnosti výslovně tomu, jehož se týče, by za řízení ustanovil si na své útraty zástupce (§§ 29 a 62).

Nejvyšší soud dovolání žalovaného nevyhověl.

Důvody:

Dovolání dlužno upřít oprávnění. Žalovaná strana uplatňuje dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci dle § 503 č. 4 c. ř. s. a shledává tento v tom, že soud odvolací uznal, že žalovaný mohl dne 27. července 1914 žalobce právoplatně zplnomocnit za příčinou tou, by odpíral usnesení ze dne 20. července 1914, dle kterého byl dán pod opatrovnictví, a se zavázati ku placení útrat na základě tohoto mandátu povstalých. Soud dovolací sdílí právní názor soudu odvolacího. V době, kdy žalovaný žalobce zplnomocnil, by ho v příčině obhajoby svéprávnosti zastupoval, při čemž se zavázal, že mu útraty z tohoto mandátu plynoucí zaplatí, nenabýlo usnesení ze dne 20. července 1914 ještě právní moci. Žalovaný byl tehdy oprávněn za příčinou obhajoby svéprávnosti se nechati zastupovati, zřídit si plnomocníka, tudíž smlouvu dle § 1002 obč. zák. ním uzavřít. Žalobce ovšem tehdy věděl, že soudem první

stolice bylo vysloveno, že žalovaný se dává pod opatrovnictví, avšak opatrovník žalovaného v tomto sporu ani netvrdil, že žalobce tehdy, když převzal zastupování Zdeňka B. ihned na něm poznati musel, že jedná s člověkem nepřičetným. Žalobce mohl proto od žalovaného zastupování převzít, neb nebylo tu předpokladů, za kterých dle § 865 obč. zák. smlouva uzavřena býti nemůže. Z ustanovení § 273 obč. zák., na který se opatrovník žalovaného odvolává, nikterak nelze usuzovati na to, že počíná působnost dání pod opatrovnictví i ohledně zastupování opatrovance od okamžiku veřejného prohlášení soudního usnesení, dle kterého se vyslovuje, že někdo byl dán pod opatrovnictví. Uvedené místo zákona pouze stanoví, že soudní usnesení veřejně prohlásiti jest. I z ustanovení zákona ze dne 28. června 1916 č. 207 ř. z. o odejmutí svéprávnosti jest zřejmo, že nárok žalobní jest odůvodněn. Dle §§ 29 a 30 tohoto zákona, může si osoba, která má dána býti pod opatrovnictví, zřídit zástupce a může i tento dle § 49 do usnesení, kterým se vyslovuje, že se osoba, kterou zastupuje, zbavuje svéprávnosti, podati stížnost. Dle § 62 má zastoupený útraty sám nésti. Z toho jest zřejmo, že v případě tomto ustanovení § 67 č. 1 uvoz. zák., dle kterého usnesení o pozbytí svéprávnosti nabude působnosti počátkem dne, kterého bylo doručeno, použití nelze. Žalovaný jest tudíž dle § 1014 obč. zák. povinen, by útraty soudem ustanovené, jejichžto účelnost byla uznána, žalobci zaplatil.

Čís. 119.

Skutečnost, že cena věci prodané přesto, že tato jest vadnou, ode dne koupě značně stoupla, nevylučuje o sobě nároku na správu. Úplatnost právního jednání (§ 922 obč. zák.) vyžaduje rovnováhu vzájemného plnění jen v době plnění; pozdější vzestup ceny prodaného předmětu přichází k dobru tomu, kdo ho nabyl.

Odmítnutím dalšího výhodného prodeje vadné věci nepřichází nabyvatel o nárok ze správy. Nároku toho nepozbývá ani tím, že se zřekl práva, odporovati smlouvě.

Nevědomost prodávajícího o vadě věci nevylučuje jeho povinnosti ku správě.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1919, Rv I 173/19.)

Žalobkyně, která koupila od žalovaných v roce 1916 dům za 32.500 korun, domáhala se, poněvadž dům byl zachvácen již v době koupě houbou dřevokaznou, žalobou z důvodu správy, aby žalovaní houbu z domu odstranili a provedli za účelem tím příslušné stavební práce, vyžadující nákladu as 8.000 K, a aby jí nahradili náklad vynaložený na provedení důkazů ku zajištění. — Prv ý s o u d (zemský soud v Praze) vzal za prokázáno že dům byl zachvácen již v době koupě houbou dřevokaznou, tedy vadou, která řádnému jeho užívání brání, avšak odstraněna býti může a, že veškeré v žalobě uvedené práce se musí provést, aby byla zjednána jistota, že houba jest nadobro odstraněna a že se více neobjeví. Přesto zamítl však žalobu z těchto d ů v o d ů: Vůdčí zásadou při úplatných smlouvách jest, aby každá ze smluvních stran, pokud možno,